

Preek over Joh. 6:51
(11-7-2010)

Orde van dienst

Welkom en mededelingen

Voorzang E.L. 352 (=Opw. 339)

Votum en groet

Zingen Ps. 95:1, 2

Gebed

Schriftlezing Ex. 16:1-6, 13-22, 27-31, 35

Joh. 6:32-35, 40-44, 48-51

Zingen E.L. 58 (=Opw. 40)

Verkondiging 'Op Water en Brood'

Geloofsbelijdenis: Zingen Gez. 341

Viering Maaltijd van de Heer:

Inleiding Luc. 22:14-22

Zingen Gez. 14:1, 4

Brood en wijn

Zingen Gez. 14:5

Afsluiting: lofprijzing

Dankgebed

Collecte

Zingen Ps. 102:6, 13

Zegen

Amenlied Gz. 48:10

Broeders en zusters, Gemeente van Jezus Christus,

Ik zag het een keer op een placemat staan - de tekst: "Wij leven niet alleen van brood". Die tekst zal u niet vreemd in de oren klinken. Het is een bekend woord van de Here Jezus. Een woord dat Hij uit de Wet van Mozes aanhaalde. Een woord waaraan Hij Zichzelf moest vastklampen toen de duivel Hem op de proef stelde.

Om te leven, heb je brood nodig - maar wat als er geen brood is? Geen mens kan toch zonder water en zonder brood?

Dat weet de Schepper als geen ander. En toch laat Hij weten dat er méér is dan alleen water en brood - dat wil zeggen: eten en drinken. Om te leven heb je eten en drinken nodig - maar ook méér dan alleen maar eten en drinken.

Misschien denkt u: dat is een open deur, dominee. Natúúrlijk gaat het om meer dan alleen maar eten en drinken.

Laten we eens gaan kijken of dat inderdaad zo'n open deur is. Laten we dat doen door te kijken naar de geschiedenis van het manna, die we hebben gelezen in Ex. 16. Ik wil daar een aantal opmerkingen bij maken.

Een: Het volk van God klaagt.

Je kunt beter zeggen: het volk van God *gromt*. Een stuk ontevredenheid klinkt daaruit. Kennelijk is dat omdat ze geen eten hebben.

Je zou zeggen: dat is dan toch ook geen wonder, dat ze grommen en klagen? Als je een lege maag hebt, ben je al gauw chagrijnig en kun je niet zoveel hebben.

Toch zit er meer achter dan alleen maar een lege maag. Kijk maar in vers 3, wat het volk zegt: we hadden beter als slaven in Egypte kunnen sterven, want toen hadden we tenminste te eten. Nu sterven we in de woestijn van de honger.

De inhoud van het grommen geeft de onderliggende houding van de mensen aan: Het werk van God - de bevrijding uit de slavernij van Egypte - wordt door de mensen niet op waarde geschat. Bevrijding door de HERE God? Ach, wat zou het! Wat voor zin heeft het?! Dood gaan we tòch.

Dàt zit er bij de mensen die straks 'volk van God' zullen heten! Wat merk je van God? Niets toch zeker?!

Nou, daar kom je achter. Want dit brengt mij bij opmerking Twee: De HERE antwoordt.

Hij geeft antwoord - Hij spréékt! Dat betekent dus al: Hij bestáát, Hij is er!

En Hij komt in actie. De HERE zegt wat Hij zal doen: Hij zal zijn volk eten geven. Hij zal brood uit de hemel laten regenen! Met andere woorden: de HERE zal weer voor een *wonder* zorgen - waardoor *Hij* zorgt voor eten voor de mensen!

Het is wel een *test*-wonder. *Waarom* doet de HERE dit? Hij geeft het Zelf aan: Om te kijken of de mensen naar Hem luisteren, of ze doen wat Hij zegt. Elke dag zullen de mensen erop uit gaan en verzamelen wat nodig is. Alleen op de zesde dag zullen ze dubbel verzamelen. De vraag is: zullen de mensen dat inderdaad doen?

Drie: De HERE maakt zijn belofte waar.

's Avonds *waren* er kwakkels - vlees genoeg. En 's morgens *was* er een dauwlaag rondom de legerplaats, met daaronder iets als rijp op de aarde.

En dat vervolgens *elke* dag. *Elke* dag brood! Genoeg om voor alle mensen genoeg te zijn.

En dat *veertig jaar lang!* Zolang als het volk Israël door de woestijn trok, was er elke dag genoeg te eten (vs. 35).

Of de HERE trouw en betrouwbaar is! Hij maakt waar wat Hij belooft.

Dat ondervinden wij vandaag de dag nog elke dag - dat wij profiteren van zijn trouwe zorg. Is er een dag dat wij ook maar *iets* te kort komen? We hebben onderdak en genoeg te eten.

Vier: De HERE wil het *vertrouwen* van zijn volk.

De mensen moesten precies genoeg verzamelen: "*Verzamel wat ieder nodig heeft*" (vs. 16).

Dat betekent: tevreden zijn met genoeg. Niet meer willen hebben dan je *nodig* hebt.

En zo kwam het dan ook uit: iedereen bleek *genoeg* te hebben - wie veel had verzameld net zo goed als wie weinig had verzameld.

Het zal niet voor niets geweest zijn, dat de Here Jezus zijn volgelingen leerde bidden. "*Geef ons heden ons dagelijks brood*" - geef ons *vandaag* wat we voor vandaag *nodig* hebben.

Niet bidden dat God ons een goed gevulde koelkast, vriezer en voorraadkast geeft - dat is maar heel betrekkelijk; dat weet je wel weer als de stroom een paar uur uitvalt - dan begin je niks in onze samenleving.

De Here Jezus leerde zijn volgelingen vragen om het eten voor *vandaag*. Meer niet.

Natuurlijk - onze samenleving zit anders in elkaar. Er zijn andere dingen nodig. En toch... ook vandaag wil de HERE het *vertrouwen* van zijn volk - dat we in *afhankelijkheid van Hem* willen leven. Dat we niet *zelf* ons leven en onze toekomst veilig willen stellen.

Is het nog steeds een open deur - dat het leven om méér gaat dan alleen maar eten en drinken?

Ik denk dat de HERE God nu akelig dichtbij komt. En ons vraagt: hoe zit het met jou? Waar verwacht je je heil van, als het erop aankomt?

De HERE God wil dat zijn volk alles *alleen van Hem* verwacht. Alles. Alleen van Hem.

Dat moest het volk van God in de woestijn leren doordat de mensen niets tot de volgende dag mochten bewaren. God geeft eten voor *deze* dag!

Daar moet het Gods kinderen dan ook om gaan: eten voor *deze* dag. Geen appeltjes voor de dorst... Trek dat eens door naar onze tijd van pensioensparen, van je geld in waardevaste zaken stoppen zodat je het niet kwijtraakt. Waar houdt 'vertrouwen op God' op en begint 'zelf je eigen toekomst veilig stellen'?

Maar ook: waar houdt onze eigen verantwoordelijkheid op en begint 'vertrouwen op God'? Of... zou het zo kunnen zijn dat je die twee niet zo strikt kunt scheiden? Misschien kent u die spreuk van Visje wel: "Vertrouw op God - maar zet wel je fiets op slot".

Het is vaak niet helder aan te geven - en toch wil het ons aan het denken zetten. Waar verwacht je je heil van in dit leven? Uiteindelijk en ten diepste van God alléén? Of stiekem toch niet helemaal...?

Alleen op de zesde dag moesten de mensen voor twee dagen verzamelen, in verband met de sabbat, de dag van absolute rust. Dat was wéér een test van de HERE God. Een test van het vertrouwen van zijn volk - dat het deel dat overbleef nu *niet* zou bederven. Wat zullen de mensen doen?

Vijf: Vertrouwen blijkt moeilijk voor mensen, maar *wantrouwen* wordt aan de kaak gesteld.

Er waren mensen die tòch wat bewaarden tot de volgende dag. Zij hadden er kennelijk geen fiducia in, dat de HERE de volgende morgen wéér genoeg zou geven. Maar zij kregen het deksel op de neus: wat ze hadden bewaard, was bedorven.

En er waren mensen die tóch op de sabbatdag naar manna gingen zoeken. Niet de HERE God geloven, die had gezegd: op de sabbatdag zal er niets liggen. En daar kwamen ze dan ook achter.

Wantrouwen ten opzichte van de HERE God, en wat Hij heeft gezegd. Daar is de HERE God niet blij mee - en dan druk ik me nog zacht uit (vs. 28). En vind je 't gek? Wat zou *jij* doen, als je merkt dat je niet serieus genomen wordt, of zelfs gewantrouwd?

Zes: Niet alleen van brood zal de mens leven - maar van *ieder* woord dat klinkt uit de mond van God.

Het manna is geen garantie voor waarachtig leven. De apostel Paulus wijst daar later op, als hij herinnert aan deze manna-geschiedenis (1 Cor. 10:3, 5). Veertig jaar lang had het volk van God elke dag genoeg gehad aan het manna uit de hemel - "*en toch heeft God in de meesten van hen geen welgevallen gehad, want ze werden in de woestijn geveld*" - iedereen die bij de terugkeer van de twaalf verspieters 20 jaar of ouder was - behalve Jozua en Kaleb die wél fiducia hadden in de HERE God.

Echt leven heb je en krijg je alleen als je je afhankelijk weet van God, en afhankelijk van Hem *wilt* zijn - in de grote dingen, maar ook in de kleine dingen. Dat bewees de manna-geschiedenis, en de hele verdere geschiedenis van Gods volk.

We hebben niet voor niets uit Joh. 6 gelezen. Niet het manna, maar *Jesus* is het ware brood uit de hemel.

Als de Joden een teken van Jesus willen hebben om in Hem te geloven, wijzen ze op de mannageschiedenis. Wie de mensen brood geeft uit de hemel, zoals Mozes, die moet wel door God gestuurd zijn. Hoe zit het dan met Jesus? Wat voor teken doet *Hij*?

Jesus reageert daarop door te zeggen dat het niet Mozes was die brood uit de hemel gaf. Alleen *God* geeft het ware brood uit de hemel. Daarmee zegt Jesus feitelijk: dat manna was niet het echte brood. Hij, Jesus, en Hij alleen, is het brood dat *werkelijk* leven geeft. Alleen via *Hem* krijg je deel aan het werkelijke leven. *Hij* is en spreekt het woord van God, het woord dat klinkt uit de mond van God. En daar moet je het van hebben. Want alleen dáár leef je van. Van wat Hij, Jesus te zeggen, te bieden en te beloven heeft.

Jesus spreekt daar herhaaldelijk over, in termen van water en brood. Alleen *Hij* geeft water waar je nooit meer dorst van krijgt. Alleen *Hij* geeft brood waar je nooit meer honger van krijgt.

Geen mens kan zonder dit Water en dit Brood.

Zeven: Vertrouwen gevraagd.

Je moet het *geloven*. Oók, ja *juist* als je er niets van kunt merken. Je moet in *Hem* geloven, in Jesus Christus. Alle kaarten van je leven op Hem zetten - ook, ja *juist* als je daarmee alle troeven uit handen geeft.

Dat noemt Jesus hier: het brood eten dat Hij is (vs. 51). Even verderop noemt Hij het: "Mijn vlees eten en mijn bloed drinken" (vs. 54).

Dat doen we als we Avondmaal vieren. Het betekent dat je in geloof aanpakt wat Hij heeft gedaan - voor u, voor jou: Zichzelf opofferen. Hij gaf zijn leven, Hij stierf - om weg te nemen wat u, wat jou belast, aan schuld tegenover God; en om u, om jou *leven* te kunnen geven; echt, eeuwig leven.

Dat is Gods *ultieme* verlossingswerk. Eten en drinken heb je nodig om te leven. Maar eigenlijk is dat alleen nog maar 'in leven blijven'. Voor *leven* is méér nodig. Om te *leven* heb

je vrijheid nodig, ruimte. En die hebben wij mensen van nature niet - niet sinds Adam en Eva het zelf beter dachten te weten dan God.

En die vrijheid kunnen wij mensen ook niet zelf regelen. Daar hebben we God voor nodig. En God heeft daar nog voor gezorgd ook! Bevrijding uit de slavernij - van de *duivel*, van de *zonde* en de *dood*. Dat u, dat jij als werkelijk *vrij* mens zou kunnen *leven* - dáár was en is het God om te doen. En daar had Hij zèlfs zijn Zoon Jezus voor over!

Dat *wij* Gods verlossingswerk toch altijd op waarde schatten!
Al was het alleen maar door 'Dank u wel' te zeggen tegen God, ook voor de *kleine* dingen van het leven. Daarmee laat je merken dat je zelfs dát niet ziet als 'gewoon', of vanzelfsprekend. Maar dat je er de hand van *God* in ziet - wat het ook inderdaad *is*.

Amen.